

Marijo Možnik

Tomislav Krističević

Lucija Milčić

Dan Lanc

Kamenka Živčić Marković

ODLIČJA HRVATSKIH GIMNASTIČARA NA NAJVEĆIM SVJETSKIM NATJECANJIMA OD 1991. DO 2017. GODINE

1. UVOD

Hrvatski gimnastičari tijekom posljednja tri olimpijska ciklusa osvojili su za Republiku Hrvatsku brojne medalje s najvećih svjetskih i europskih natjecanja. U dostupnoj literaturi na području hrvatske gimnastike nema pregleda osvojenih odličja na natjecanjima svjetskog ranga. Većina najznačajnijih rezultata hrvatskih gimnastičara odnosi se na protekla tri olimpijska ciklusa, tj. od 2005. godine do danas, iako su se određeni značajni rezultati ostvarili i kroz olimpijski ciklus od 1996. do 2000. godine, dok je za Hrvatsku nastupao gimnastičar ruskog podrijetla, Aleksej Demjanov. Cilj je ovoga rada dati pregled najznačajnijih rezultata hrvatskih gimnastičara od osamostaljenja Republike Hrvatske, 1991. godine.

2. MATERIJAL I METODE

Za potrebe istraživanja podaci o osvojenim medaljama pretraženi su kroz bazu podataka na internetski, stranicama, a za rezultate starijih datuma koristila su se tiskana izdanja almanaha Hrvatskog olimpijskog odbora. Analiza obuhvaća period od 1991. godine do travnja 2017. godine. Za adekvatno razumijevanje ove studije, varijable su podijeljene u nekoliko skupina. Prvu skupinu čine gimnastičari i broj osvojenih odličja: zlato, srebro i bronca. Drugu skupinu čine godine održavanja natjecanja, muškarci i žene. Treću skupinu čine sprave muške gimnastike (tlo, konj s hvataljkama, karike, preskok, paralelne ruče i preča) te ženske gimnastike (preskok, dvovisinske ruče, greda i tlo). Četvrtu skupinu čine natjecanja: Olimpijske igre, Svjetska prvenstva, Europska prvenstva, Mediteranske igre. Za obradu podataka korišten je program Statistica 12. Za navedene varijable izračunati su osnovi deskriptivni parametri i frekvencije.

3. REZULTATI

U tablici 1 prikazani su svi hrvatski gimnastičari, osvajači odličja na turnirima Svjetskog kupa. Odličja na turnirima Svjetskog kupa osvajalo je ukupno 14 gimnastičara (10 muškaraca, 4 žene). Odličja su se osvajala na svim spravama osim na preskoku kod muškaraca i dvovisinskim ručama kod žena. Ukupno je osvojeno 108 odličja: 22 zlata, 40 srebra i 46 bronci. Osim navedenih odličja, gimnastičari su ostvarili i 6 ukupnih pobjeda u Svjetskom kupu – Robert Seligman 2014. godine na konju s hvataljkama, Tomislav Marković 2014. i 2015. godine na tlu te Marijo Možnik 2010., 2013. i 2014. godine na preči.

Tablica 1. Odličja hrvatskih gimnastičara i gimnastičarki na turnirima Svjetskog kupa

IME I PREZIME	ZLATO	SREBRO	BRONCA	UKUPNO
Robert Seligman	3	12	10	25
Marijo Možnik	5	4	10	19
Tomislav Marković	6	4	5	15
Filip Ude	3	4	6	13
Aleksej Demjanov	3	-	2	5
Tin Srbić	-	1	4	5
Anton Kovačević	-	1	-	1
Matija Baron	-	1	-	1
Andrej Korosteljev	-	-	1	1
Ivica Bago	-	-	1	1
Tina Erceg	1	6	3	10
Tijana Tkalčec	1	4	3	8
Ana Đerek	-	2	1	3
Dora Kranželić	-	1	-	1
UKUPNO	22	40	46	108

U tablici 2 prikazana je frekvencija osvojenih odličja na turnirima Svjetskog kupa po godinama. Iz tablice je vidljivo da su se odličja osvajala 1996. i 1997. godine, a osvojio ih je Aleksej Demjanov. Prva odličja nakon toga počela su se osvajati 2005. godine i od tada se svake godine bilježi od 3 do 15 osvojenih odličja.

Tablica 2. Frekvencija osvojenih odličja na turnirima Svjetskog kupa po godinama

GODINA	MUŠKARCI	ŽENE	UKUPNO
1996.	2	-	2
1997.	3	-	3
2005.	3	1	4
2006.	6	-	6
2007.	4	-	4
2008.	8	2	10
2009.	7	6	13
2010.	11	4	15
2011.	7	3	10
2012.	4	2	6
2013.	6	-	6
2014.	10	2	12
2015.	3	-	3
2016.	9	1	10
2017.	3	1	4

U tablici 3 prikazana je frekvencija osvojenih odličja na turnirima Svjetskog kupa po spravama i plasmanu. Iz tablice je vidljivo kako se najviše odličja osvojilo na tlu, konju s hvataljkama i preči kod muškaraca te na tlu i preskoku kod žena. Ni jedno odličje nije osvojeno na preskoku kod muškaraca i dvovisinskim ručama kod žena.

Tablica 3. Frekvencija osvojenih odličja na turnirima Svjetskog kupa po spravama i plasmanu

ODLIČJE	SPRAVA	MUŠKARCI	ŽENE
ZLATO	M – TLO Ž – TLO	8	1
SREBRO	M – TLO Ž – TLO	4	4
BRONCA	M – TLO Ž – TLO	9	3
ZLATO	M – KONJ S HVAT.	4	-
SREBRO	M – KONJ S HVAT.	17	-
BRONCA	M – KONJ S HVAT.	13	-
ZLATO	M – KARIKE Ž – GREDA	2	0

SREBRO	M – KARIKE Ž – GREDA	0	3
BRONCA	M – KARIKE Ž – GREDA	0	1
ZLATO	M i Ž – PRESKOK	0	1
SREBRO	M i Ž – PRESKOK	0	6
BRONCA	M i Ž – PRESKOK	0	3
ZLATO	M – PARAL. RUČE Ž – DVOVIS. RUČE	0	0
SREBRO	M – PARAL. RUČE Ž – DVOVIS. RUČE	0	0
BRONCA	M – PARAL. RUČE Ž – DVOVIS. RUČE	3	0
ZLATO	M – PREČA	6	-
SREBRO	M – PREČA	6	-
BRONCA	M – PREČA	14	-

U tablici 4 prikazani su osvajači odličja na najznačajnijim svjetskim i europskim natjecanjima te Mediteranskim igrama. Na najznačajnijim natjecanjima odličja su osvajala tri hrvatska gimnastičara. Oni su ukupno osvojili 1 odličje na Olimpijskim igrama, 2 odličja na Svjetskom prvenstvu i 4 odličja na Europskom prvenstvu. Odličja su osvojena na konju s hvataljkama i preči. Na Mediteranskim igrama osvojena su 4 srebrna odličja. Osim navedenih odličja važno je istaknuti i 5 plasmana u finale Svjetskog prvenstva na konju s hvataljkama koje je ostvario Robert Seligman.

Tablica 4. Odličja hrvatskih gimnastičara na Olimpijskim igrama, Svjetskim prvenstvima, Europskim prvenstvima i Mediteranskim igrama

IME I PREZIME	OLIMPIJSKE IGRE	SVJETSKO PRVENSTVO	EUROPSKO PRVENSTVO	MEDITERANSKE IGRE
Filip Ude (konj s hvataljkama)	1 srebro (2008.)	1 srebro (2014.)	1 srebro (2008.)	1 srebro (2009.)
Marijo Možnik (preča)	-	1 bronca (2014.)	1 zlato (2015.) 1 srebro (2012.)	1 srebro (2013.)
Robert Seligman (konj s hvataljkama)	-	-	1 bronca (2008.)	1 srebro (2013.)
Aleksej Demjanov (karike)	-	-	-	1 srebro (1997.)
UKUPNO	1	2	4	4

4. RASPRAVA

Hrvatska gimnastika od 1991. godine prve značajne rezultate na svjetskoj razini ostvarila je dolaskom gimnastičara ruskog podrijetla Alekseja Demjanova. On je najznačajnije rezultate postigao u periodu od 1995. do 2000. godine, a ujedno je i prvi hrvatski gimnastičar koji je nastupio na Olimpijskim igrama. U olimpijskom ciklusu od 2001. do 2004. godine nisu zabilježeni značajni seniorski rezultati, ali se pokazao potencijal hrvatskih gimnastičara u juniorskoj kategoriji. Od tih juniora, Robert Seligman 2005. godine osvojio je prvo hrvatsko odličje na Svjetskom kupu. Od tada pa sve do danas hrvatski gimnastičari i gimnastičarke osvajaju brojna odličja, prvenstveno na turnirima Svjetskog kupa. Osim osvojenih odličja na turnirima Svjetskog kupa, tri gimnastičara osvajala su odličja i na najvećim svjetskim i europskim natjecanjima. Prva velika odličja za hrvatsku gimnastiku osvojili su Filip Ude (srebro) i Robert Seligman (bronca) na Europskom prvenstvu u Lausanni 2008. godine, na konju s hvataljkama. Iste godine Filip Ude osvaja srebrnu medalju na Olimpijskim igrama u Pekingu. To je povijesni i najznačajniji uspjeh hrvatske gimnastike. Osim na konju s hvataljkama, velika odličja osvajala su se i na preči. Marijo Možnik prvo veliko odličje (srebro) osvojio je 2012. godine na Europskom prvenstvu u Montpellieru. Nakon 2008. godine, kada je Filip Ude osvojio olimpijsko odličje, najznačajnija godina za hrvatsku gimnastiku je 2014. godina, kada je hrvatska gimnastika ponovo ostvarila povijesni uspjeh osvajanjem dva odličja na Svjetskom prvenstvu u kineskom Nanningu – srebro Filipa Udea na konju s hvataljkama i bronca Marija Možnika na preči. Godinu dana nakon toga, 2015. godine na Europskom prvenstvu u Montpellieru Marijo Možnik osvojio je prvi put u povijesti hrvatske gimnastike zlatno odličje na velikom natjecanju. Treba istaknuti kako su i žene osvajale brojna odličja na turnirima Svjetskog kupa, a na Olimpijskim igrama nastupile su dvije hrvatske predstavnice, Tina Erceg i Ana Đerek. Ovi rezultati postignuti su prvenstveno zaslugom kvalitetnih i educiranih trenera, a u tom smislu važno je naglasiti kako su svi treneri navedenih gimnastičara obrazovani za rad u sportu, a većina ih je završila Kineziološki fakultet ili Stručni studij za izobrazbu trenera. Vidljivo je kako su se najznačajniji rezultati postigli kod muškaraca na dvije sprave, konj s hvataljkama i preča. Trend specijalizacije za pojedine sprave definitivno je pomogao da hrvatski gimnastičari postignu svjetske rezultate jer do prije nekoliko godina u Hrvatskoj nije postojala dvorana koja bi zadovoljila uvjete za treniranje višeboja. Zbog navedenih rezultata u posljednje vrijeme izgradilo se ili preuredilo nekoliko dvorana, tako da je sada pitanje gimnastičke infrastrukture puno bolje, iako i dalje postoji potreba za adekvatnim dvoranama, prvenstveno u Zagrebu.

5. ZAKLJUČAK

Pregledom osvojenih odličja na najvećim natjecanjima možemo zaključiti kako je hrvatska gimnastika u protekla tri olimpijska ciklusa ostvarila vrhunske i povijesne uspjehe. Radi se o generaciji gimnastičara koji su već preko 10 godina konstantno u svjetskom vrhu. Ta generacija gimnastičara koja je osvojila najveća svjetska odličja bliži se kraju svojih sportskih karijera, tako da od njih možemo očekivati ovu razinu rezultata još jedan olimpijski ciklus, do Olimpijskih igara u Tokiju. Dobro je što već sada imamo i mlađu generaciju gimnastičara koji su počeli osvajati odličja na turnirima Svjetskog kupa, a od kojih uskoro možemo očekivati i da se bore za odličja na velikim natjecanjima poput Europskog i Svjetskog prvenstva. To je dokaz kako imamo vrhunske, obrazovane trenere koji već godinama postižu svjetske rezultate u sportu koji u Hrvatskoj iz tog razloga postaje sve popularniji. Posljedica tih velikih rezultata je i poboljšana infrastruktura po pitanju gimnastičkih dvorana, ali i povećani interes djece za treniranjem gimnastike, bazičnog sporta.

6. LITERATURA

1. Gizdić, J. (2016). Hrvatski olimpijci i odličnici. Zagreb: Hrvatski olimpijski odbor.
2. Gymnastics Results: <http://www.gymnasticsresults.com/>
3. Hrvatski športski almanah. Zagreb: Ars Media d.o.o. u suradnji s Hrvatski olimpijski odbor